

КУЛІДЖ ІГНОРУЄ ЦІЛУ АФЕРУ ГАВТОНА

ВАШІНГТОН, 23. марта. — Президент Кулідж має нині звичайну конференцію з представниками преси. На конференцію з'являється більше як звичайне число кореспондентів, видно, сподіваючись якоюсь важкою заявою в справі афери Гавтона.

На їх несподіванку, президент Кулідж виминає усі питання, які відносяться до амбасадора Гавтона та до великого бешкету, який він виконав своїм неоголошеним звітом, а зате виразно заявив, що американський уряд не думає змінити в нічому своєї думки щодо розоружної конференції.

Однак плановано президент дав до пізнання, що він не думає вислати делегатів на конференцію, скликану Лігою Народів, щоб розглянути резервації (застереження) Злучених Держав до приступлення до світового суду.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН ХОЧЕ ПОСИРЕННИЧИТИ В СТРАЙКУ. ПАСЕРК, Нью Джерсі, 23. марта. — Відділ 161. Американського Легиону запропонував сторонам своє посередництво в страйку ткацьких робітників.

Представники владу заявили свою охоту посередничити устною, звинившись в страйковий комітет з дарунком від владу для страйкувачів. Сім дарунком був американський прапор, який страйковий комітет прийняв з подякою.

Тимчасом поліція не переставала своїх утисків та арештувала знова 10 страйкарів. БОРЮТЬСЯ ЗА ПРОГИБИЩО. ВАШІНГТОН, 23. марта. — Сенатор Евардс, демократ з Нью Джерсі, вніс в сенат резолюцію, щоб сенат розслідує «обманливі, злочинні та несправедливі практики федеральних прогібийних урядників».

Резолюція домагається розведення в тія справі салістра в як найкоротшім часі. В стейворій ньюоркській легіслатурі в Обані винуву внесок, визнаючи федеральний уряд до скликання конвенції в справі відкидання прогібийного закону, «Сухим» лишець з великим трудом удаюся повалити сю резолюцію.

СЛІДКИ ПРИЗНАНИ ВИНОВАТИМ УБИЙСТВА. НЬЮ ЙОРК, 23. марта. — Лава присяжних судів стейтвового суду признала злочин, що Гарі В. Ковес, який обождовано за вбивство його дружки Едг Бертон, скрав вінауватий вбивства в першій степені.

Ковес, котрий мимом своїх 57 літ залюбився в 30 літ його молодішій дівчині, говорив на суді, що він не думає її вбити та що він поповнив свій учинок в час хмельного приступу божевілля. Іничим знова разом він говорив, що він змовився з дівчиною, що обоє мають поповнити самовбивство, та що вона сама наложилася на себе руку.

СВАРКА ЕПІСКОПОВ ДОВЕЛА ДО СУДУ.

НЬЮ ЙОРК, 22. марта. — Білієм Монтомгері Бранн, єпископом протестантської церкви, плавав єпископом цієї церкви в суд за те, що вони зложили його безправно з єпископського уряду. Позов домагається поставлення Бранна назад на становище єпископа. Єпископ робить заходи, щоб суд справи не судив, але відкинув позов, без розглянення, просто на тій основі, що позов поробив кілька помилок.

ОРЕЛ ЗЛОВИВСЯ В КАПКАН.

Зі Склейтер (Канада), доносить, що в Дак Мавтенс в наставлений на ласці капкан (лапку) зловився за ногу орел. На щастя він в капкані не довго був і не потеряв великого покалічення. За кілька днів орел, привязаний шнурком до дерева, прийшов до цілковитого здоров'я. Кожиц одного разу напав на переходежа попри нього теля і покалічив його робітників, працюючи в лісі, збудували спеціальну клітку для нього. Орел мірив свій стіп від одного крила до другого.

ПІВ МІЛІОНА ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ АКТУ ТВЕРЕЗОСТІ.

Протягом трох літ (1923, 1924, 1925) манітобські переступники Закону Тверезості заплатили \$449,633 кари. — На юліцію і урядники, які слідять за переступниками цього Акту видано досі, т. е. в'їз 1919 до кіштя 1925 р. \$253,315.37.

СПОДАЮТЬСЯ 1.200 РОДИН З АНГЛІЙ.

Цього року має прийти з Англії до Канади 1.200 родин на фарми. Прочим 1800 родин має прийти сюди з Англії в сілдуочий році.

ЦЕНЗУРОВАНА ФІЛЬМІВ.

Протягом м. року комісія цензорів манітобського уряду оглянула 5.327 кружків рухомих образків. З того 32 кружків комісія відкинула, а в 257-ох повиннала багату образків, які не надавалися до вистави в театрах.

ДИТИНА ВТОПИЛАСЯ В КЕРНИЦІ.

П'ятирічній хлопчик Томас Вудс, унїтея із Сандав (Канада), упав прикладово в керницю на шкільній площі в керницю. Хлопчина бавився коло школи, де була керниця без цимферини, і упав до неї. Палаючи, він розбив собі голочку до леду в керниці.

КАТ У ЛЬВОВІ.

Довідемося, що у звязку з неохотою польських військових комітет давати військові відділи до Польщі під політичними чи звичайними злочинцями; маєжа не могла вже вискочити не бути владений в Польщі уряд міста Соймові польські кола домагаються установлення уряду ката вже з дня 1. квітня ц. р. Місцем осідку ката має бути — Львів. Аж така честь упаде на вашу столицю...

БОЛЬШЕВИКИ ІДУТЬ ДО ФОРДА ВЧИТИСЯ РОЗУМУ.

Після всіх божевільних криків долей капіталізм, та по зніщенню майже усіх фабрик в Сволепі, російські большевики звернулися до найбільшого капіталіста у світі, дитройського Форда, з просьбою, щоб він прийняв до своїх фабрик на науку кількадесят російських механіків, які хочуть навчитися того, проти чого їх уряд борюється. Генрі Форд згодився і вже в квітні в його фабриках буде зайнятих 50 петроградських механіків з пугловоських заводів, які ввинутимуться як виробляти трактори.

НАЦІОНАЛЬНА ТВЕРДИСТЬ КОМУНІСТА.

Як є національна твердість комуниста, про те можна виробити собі добре поняття з відомості, яку подають старокравці часописи про посольських віце українських, комунистичних послів до польського союму Пристути та Войтока в Стрию. Пристути та Войтока, як відомо, вибрано до польського союму як українських націоналістів, але відтак вони відлучилися від українських послів і перейшли під команду польських комунистів. 17. січня приїхали сі два нани на віче до Стрия. Подаючи більшість вічевічків українські робітники, які ще й прихоридили у вишнваних сорочках та голосо змовляють по українськи. Польки почивив би на пальчик. Поміжого себе віче відбувалося по польськи. Предсідником вибрано Полька, діловодство проводилося у польській мові і голова промова української комунистки Пристути була виволонена по польськи. Та ще й якою польською мовою! Такою, що нес віа неї сказався, бо Пристута заварився польської мови доперва в польській союмі. Се одичне не завдало йому новосечення Полькою говорити зі становища польського патріотизма-державника, і він старався переконати українських робітників, що в інтереси Польщі є економічно та політично збидитися до Совітської Росії. Про Україну й не гадував. Такої чудасії, щоб посол Українці промовляв до слухачів Українців по польськи, Стрий ще не бачив. Навіть заводоуручнї, т. зв. «хлібоїди», говорять до Українців публично по українськи.

ГЕРОЙСЬКА МАТИ ВМІРАЄ ВІД ПОПЕЧЕННЯ.

Телеграма з Порт Артура, Онт. (Канада), доносить, що там у шпиталі вмирає героїська мати на ім'я Гирковська. Вона спала з дитиною, коли збудилася від диму та горячи. Зрозумівши, що її хата горить, вона скочила до вікна і вивинула черега нею дитину на сніг. Коли вона вилізла до вікна, на Нандів свіжого воздуха приєхали поуми до вікна і живучий мати вже вискочити не могла. Вона мусіла виступити і шукати рятунку з другого боку дому. Її тіло тіло страшенно попечене. Сусід понаходив дитину на дворі; на ній також одік була вже запалена.

ЗРАЗОК „РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ЗАКОНОСТІ“

„Московська Правда“ має якісь рідничі з українським совнаркомом. В кожному разі фігура Балашиного і Скрипнича їй чимсь не подобається, бо вона час від часу виводить „на чисту воду“ деякі „неоголодані“ з їхнього боку в ділянці „революційної законності“.

„ТИП“ ДЛЯ УРАДУ ЗА ОБІДИ.

В деяких ресторанах панув звичай, що гості лишають по відслуцчанню „тип“ за добру обслугову. Сей звичай піддав правительству провінції Кебеку (Канада) шастиву думку брати „тип“ для себе. В оємій провінції введено законпроєкт, щоб за кожний обід, який коштує зверх доллара, гість був обовязаний заплатити 5 процент податку. Фонди, зібрані в такий спосіб, мають іти на шпиталі. Через те, що законпроєкт внесенний правительством, нема майже ніякого шуму, що він буде ухвалений.

РОДИНА ПОГИБЛА ЧЕРЕЗ НАФТУ.

Коли фермер Монтеко з околиці Сторджікс, Саск. (Канада), був поза домом, ціла його родина погинула через нещасливий припадок з нафтою. Жінка Монтеки наливала нафту в засвічену лампу. Нафта підчас сего запалалася, від неї залякло одніа жінки і другі річи в хаті, а остаточно її хата. Мала дитина Монтеки згоріла в хаті, друга дитина так попечелася, що умерла в три години пізнійше. Сама мати прожилася три дні, поки умерла від попечення.

ДЕНТИСТ МАЄ ЗАПЛАТИТИ ВІДШКОДОВАННЯ.

Дві тисячі доларів відшкодування має заплатити дентист др. Паверс з Брендону (Канада) за те, що допустив, аби 6-літня дитина, котрій рав зуби, підпула зуб. Родичі дитини запінали дентиста і лава пригносив признала дентиста винних недбалства.

ЧЕМБЕРЛЕЙН ВИЙШОВ З ПЕРШОГО ОГНЮ В ПАРЛЯМЕНТІ ПОБІДНО

ЛОНДОН, 23. марта. — Сьогодні мінери закордонних справ сер Остен Чемберлейн вийшов з першого огню в палаці громад побідно.

Бувший преміер Лойд Джордж поставив внесенне на зменшення платні Чемберлейна. Чемберлейн сказав, що він вважав би відмову заяву парламенту заявою невдоволя і тому, коли внесенне впадо (за внесенне голосувано 136 послів, а проти 325), він вважав, що він побідно. Та ся хвилея побіла ще велими сумнівна.

Лойд Джордж завар кампанію проти Чемберлейна своєю ілюкою вритикою його логаросній і женеваській політиці. Відтак Чемберлейн вголосив оборону. Була се довга промова, але неясна і не переконуюча.

Потому говорив ше Ремсей Мекланд і преміер Болдуін. Болдуін найшов кілька слів признання для логаросній умови і для Ліги Народів і по його промові палата громад відкинула внесенне Лойда Джорджа.

Та на сьому критика Чемберлейнвої закордонної політики не скінчена і коли вона розвинеться, то він готовий відійти з кабінету.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ЛЮТЕРА І ПІРЗЕМАНА.

БЕРЛІН, 23. марта. — Німецький парламент висловив сьогодні признанне для кандидата Лютера і міністра закордонних справ Пірземаана за їх політику в Женеві, відкидаючи внесенне націоналістів 259 голосами проти 141.

Проти політики правительства у справі Ліги Народів промовляв бувший адмірал Тіртці, домагаючись, щоб Німецьчина усулувався від Ліги Народів, але як пришло до голосування, так становище правительства здобуло велику побільшть.

СКРІШІНСЬКИЙ ПРО ПОЛЬЩУ І ЛІГУ.

ВАРШАВА, 23. марта. — Преміер Александер Скришінський говорив сьогодні на зібранню заграничної комісії польського союму про свою політику в Лізі Народів. Він казав, що Польща хотіла уійти в членів Рад Ліги Народів, але не тому, аби піднести своє значінне яко державу, тільки тому, щоб разом з Німецьчиною працювати для миру в Європі.

РМУНСЬКА ДИНАСТІЯ ПЕРЕД УПАДКОМ.

ВІДЕНЬ, 23. марта. — З Букаресту повідомляється, що через політику преміера Братіуну загрожено королівській династії. Його політика викликала ненависть серед мас населення до правительств, за яке співняна спаде і на короля Фердинанда. Для 27-ого с. м. король має розпустити парламент і розписати до двох місяців вибори. Якщо при тих виборах побідить опозиція, а король буде далі з Братіуню, то се може принести упадок династії.

БОРЮТЬСЯ ЗА ПОДАТКИ.

ПАРИЖ, 23. марта. — Радикальна група французького парламенту заявлялась проти побільшення промислового податку.

СКЛИКУЄ АМБАСАДОРІВ.

МАДРИД, 23. марта. — Еспанський преміер Прімо де Ривера скликав сюди на нараду еспанських амбасадорів.

Кажуть, що правительств хоче дати почин до нової політики, яка визначиться особливо більшим зближенієм Еспанії до других держав.

ЗАМОК ДЛЯ КАЙЗЕРА.

БЕРЛІН, 22. марта. — Кайзер Вільгельм хоче покинути Гольянд і перенестися до Швайцарії.

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛАН.

ПАРИЖ, 22. марта. — Французський міністер скарбу Радур Перре приготував новий фінансовий план, при помочі якого він сподівається довести до зрівноваження державного бюджету.

ЗАРБОК НА ТУРИСТАХ.

РИМ, 23. марта. — Італія заробила на американських і других чужинських подорожних, що відвідали торік Італію, 31 мільярд лір.

Користайтеся з нагоди. ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВОУПАЧАЙТЕ СЕБІ ТАС ВОУПАЧАЙТЕ СЕБІ ТАС

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893

Published daily except Sundays and holidays at 50 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Accepted at Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879. Certificate for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРІОДИКАТ	
Three cents a copy.			
One year	\$ 7.00	На рік	\$ 7.00
Six months	3.75	На пів року	3.75
Three months	2.00	На три місяці	2.00
Foreign and Jersey City Rates: В Джерсі-Сіті і закордонно:			
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	5.00	На пів року	5.00
Three months	2.75	На три місяці	2.75

За кождий зміну адрес платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон "Свобода": 498 Montgomery. Т.к. У. Н. Союз: 1838 Montgomery. В Канаді надсилає вислати гроші лише на ч. в. Foreign Money Order. Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛОКАРНО Й ЖЕНЕВА

Коли перед кількома місяцями проголошено було основи договору в Локарно, то велика частина розумної опінії світа вважала цей договір за великий зворот у політиці Європи, а тим самим і цілого світа. Сей договір виглядав на перший погляд Європи до нормальних умов. В цьому договорі Франція мовчки признала, що Німеччина виконує точки версайського договору, а тим самим дала немовби заставу, що відносини між нею і її сусідами не будуть ніколи опиратися на військову силу, а на взаємні договори.

Зовсім іншакі враження зробили на Європу й цілий світ жеєвський наради ради Ліги Народів, скликані для виконання одної з головних точок договору в Локарно, а саме прийняття Німеччини в склад Ліги Народів та надання їй великого державного світа та поважним виконанням усіх точок умови в Локарно. Німеччина виконувала свою частину зобов'язання й вислала до Женеви представників лігівських держав з англійською Німеччині о членство в Лізі Народів, але Ліга Народів не могла прийняти Німеччину згідно з зобов'язаннями інших держав. Німецькі делегати пережили в готелі 10 днів, вичікуючи огидних торгів, і не відлучились звідси. Десятого дня французький прем'єр Бріан відбув з німецькими делегатами конференцію, на якій заявив їм отверсто, що присутніє Німеччині до Ліги Народів покищо обставлене такими трудностями, що справу військ треба відложити на кілька місяців. Справу військ відложено до осені, коли спеціальна комісія Ліги Народів має прокласти не тільки план погодження суперечних домагань, але й план реорганізації ради Ліги Народів.

Таке закінчення справ дало причину розбіжним поясненням європейської ситуації. Сейчас повнілися думки про дійсне значіння подій в Женеві. З одного боку є люди, які дивляться на події в Женеві як на доказ, що Європа не хоче або не може вертати до нормальних умов, не хоче закрити взаємного ворогування та цькування кожного проти всіх, не хоче наверхтати до мирного покіння та співпраці до взаємного ратунку. Після цього погляду, воєнні невідності в Європі ще далі панують над умами людей, народів і держав. Один народ підозрює другий та лягаються до різкої розсправи зі своїми військовими противниками. Кожда держава шукає за союзником. Ціла Європа розбитта на табори, зі собою ворогуючи. Про розоруження тут мови бути не може, бо ніхто його не хоче, крім військ одної Німеччини, котра вже розоружена. Одинокий чинник, який серед такого замішання мігби дещо зробити, себто Ліга Народів, є зовсім безсила, не лише через взаємне ворогування держав, але й через те, що вона не має ніякої сили над членами, які до неї належать. Через саме свою організацію, через саму свою конституцію, яка визнає однодушність всього рішення, відкривається дорога до тайних переговорів перед закликанням ради чи повного збору, а с тайні конхати, які видно з тайних обійшок Бріана й Чемберлена, дають Польщі, вдатки нищити роботу доквирних місяців. Такі тайні договори та змови підірвають довіру народів і держав до Ліги Народів, та скорше або пізніше мусять довести до її пакуку.

Другі пояснюють жеєвський події зовсім іншакі. Вони бачуть поважний хиб в організації Ліги Народів, признають бажанне декотрих держав задержати великі армії, хиб тайної дипломатії, позаконсульської обійшок, але вони звертають увагу на те, що сій чорні хмари не є без срібного проміння на собі. Правда, держави сварилися, як розвели діти, та розійшлися, не доклавши для, для котрого збралася, але справа, на думку цих людей, не є страшна. Що найліше нема се причини грати, вони бачуть в тому, що, відкладаючи справу присутніє Німеччині на рік, усі держави, причисні до договору в Локарно, заявили однодушно, що вони дали мають війну в сей договір та що вони доложити всіх сил, щоб кождо його точку вважати за зміну. Це більше добрий зворот сї люди з того, що комісія Ліги Народів дістала завдання придумати план реорганізації Ліги.

Чи справді члені Ліги Народів так швидко побираються за Лігою, як це вони заявляють світові, про те не може сказати лише той, хто був на зборі, але є такім може сказати лише деох, але не всього. Після свого правдоподобія, держави Ліги не мають однакової політики супроти самої Ліги. Те саме й щодо договору в Локарно. Одні держави певно є за його виконанням, а другі певно проти нього. Якби був всадг сего тертя розбіжних інтересів, нині ніхто не може сказати, чи дійсно хибна можна сказати про Лігу й про Європу з деякою певністю: Ліга й Європа ще далі переходять острю круку, з якої так само близько до видзоруження, як і до погіршення.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНА НАХОДИТИСЬ МАСОПИС "СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОВІСІТІ. А ПРОВІСА — СЕ СИЛА. — ПИШИТЬ ПО НАЙВИЩІЙ ЦІННИЙ КНИЖКІ.

НА ЛЕХРЕХРЕСТНІМ ШЛЯХУ

За весь час свого існування не вела Польща ніякої самостійної державної політики. Сиділа в тіні Франції, і тільки знов давала її фінансову і політичну поміч не так для неї як для віддержання своєї власної політичної рівноваги в Європі. Та з часом перестала Франція фінансувати Польщу, бо сама вона опинилася в тяжких фінансових клопотах. До того ж замариною Франції з Німеччиною перестала Польща бути для неї "матеріальною опією". Навпаки на Францію спав тепер такий оборони Польщі перед Німеччиною. Це не означає, що Польща не була бачувала себе Польща в останніми часами якчесь лядованою і по тій причині стала оглядатися за новими союзниками. Перевадючи ревізію своєї заграничної політичної станула на роздорозю. Куди повернутися: на схід чи захід? Справа ця не вирішена і досі. Польща, по правді сказати, не перемілилася ні в одну з тих сторін, а тільки дала бачує між обома.

А справа та дуже важна і для нас, бо в межах Польщі живе 7 мільйонів Українців, які ради бачули зніти сїм сходом, о скільки тут розуміти Велику Україну. Політика України під Польською ясна: вони хочуть відірватися від неї і злучитися з сходом. Польща одначе хоче зближитися до сходу (та як яким розуміє одначе радянський союз), тому, що хоче в той спосіб забезпечити собі пановання над 7 мільйонами Українців. Польща хоче се себе забезпечити перед евентуальною війною з боку сівитів, а заразом і стати добрим ринком збуту на свої товари. Їх інтерес сходиться тут з інтересом Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Бо і ті боються Польщі, а не так самої Польщі як того, що їх територія може бути базою до нової військвої інтервенції європейських держав проти сівитів. Щоби себе перед цього забезпечити, шукають вони признає з Польщею. А ту признає окупують тим, що займають оч на те, що Польща винищує 11 мільйонів непольського населення, пускаючи в непахити рижський договір, а відчиняють її свою землю як ринку збуту на паршивіше польські товари, а себе потішають тим, що вони в скорому часу завоюють Польщу мирною дорогою.

Чернів, який призидив в свою час особисто до Варшави, щоби підготувати підхідний грунт до той признає, не забув сказати слово й про тих повнородних 11 мільйонів. Дав їм добу і філософичну потішу, бо казав їм далі терпіти, а справу їм національного визволення залишити бачучим поколінням.

В такій спосіб приїждо до консульської умови між Польщею а С. Р. С. Р. Українська Парламентарна Репрезентація запротестувала в варшавських софій протестувати до злочинної державно-правної декларації, яка не узнає ні рижської тої тої послідної консульської умови, а тільки право самоозначення народів та зединення українських земель під Польщею з землями Великої України.

Сівити поспішали тепер зближанням до Польщі, бо боялися, що випередить їх в тім Англія, яка хотіла б іривок втягнути Польщу до груп своїх військ, щоби в той спосіб схватити нею сівити, які її кождий в Азії. Їм бачимо дивний образ в Польщі. В той сам час, кожди йдуть уклади з Москвою, чути прихильні голоси, звернені в сторону Англії, той самої, для якої не мали тут досі одного доброго слова. А тепер пишуть, що польська політика повинна шукати опори в англійській, яка є далакорою і домінуючою в Європі. В Англії шукає навіть Польща ратунку для своїх розлучених фінансів. Знаходяться навіть такі англійські фінісисти, що хочуть її

ансувати Польщу — тільки, що хочуть її взяти в курателю, фінансову і політичну.

І так то опинилася Польща між молотом і ковалом і не знає куди й як сплатити. На разі шила методико-Німеччині і веде справа на два боки. Хочє бути на добрій стопі з радянським союзом, щоби в той спосіб забезпечити себе перед війною та задержати при собі заргані від софда збуту та мати добрий ринок землі на свої товари, а з другого боку не зриває і з заходом, бо від заходу може одержати тільки те, чого вона під теперішню хвилю найбільш потребує, а саме напівта. Такого від радянського союзу не одержит, бо він його сам не має.

Всі ті комбінації на нашу думку Польщі не виратують. Та всеж такі цікаве для нас при тім слідує: коли мали давати Польщі гроші англійські і амещестей; за те коли простація певної зміри в політиці Польщі супроти національних шенствостей, за те коли простагнула руку до згоди Москва, то не тільки не відпустила за доду повнородних селян і робітників, але ще як на гулу завивала, що теперішні покоління повинно погодитися з тим станом, який тепер є, а справу визволення залишити своїм дітям, які доростуть. Одно наше шастє, що тут зійшовся спільно кулукум. Як Польща так і сівити, хроміють. І одні і другі стоять на перехрестті і не знають куди йти. І йдуть то на право то на ліво, як ім хто покаже і бачують. Тому то і план їх не такі то для нас страшні. Приглядатися їм одначе треба, бо і реорганізація добугає до кінця, установою союзного зв'язання.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА.

Організація української науки — Українізація радзпарату.

Голова Української Головної ради проф. М. Яворський вислово перед співробітником харківських "Вістей" свої погляди про сесію союзних головонаук, про перспективи розвитку української науки в зв'язку з деякими поставленими їй сесією. Тому, що проф. Яворський став на чолі української Головної науки, то висловлені ним погляди мають велике значіння та є нічим іншим як урядовою енуціацією в сій справі. На сесії союзних головонаук ствердив він — як каже Яворський — що наукові установи в національних республіках не були належно забезпечені потрібними фондами. Про те сесія сконстатувала, що навіть у тих недостатних матеріальних умовах наука дійшла подекуди до досягнень світового значіння. Зокрема підкреслила сесія, що українська наука займає в ділянці національних досягнень Союзу одні з перших місць. Сесія союзних головонаук — ствердила далі Яворський — відзначає перелом у творчій праці наукової думки і намітила дальші перспективи, що заключаються в децентралізації наукової праці. Сесія прийняла постанову, що мають погодити наукову роботу в союзних розмірах. Ці постанови відносяться до організації союзних наукових установ, союзних з'їздів, експедицій і організації союзного комітету планування наукової праці. Сесія ставила також на становищі, що наукові установи союзного значіння не можуть перебувати в звідданні організації союзного ЦБК-ту і Раднаркому. Ідеологічне керування тим установами останеться й на далі за ними установами (головнауками), на терені яких дані наукові установи ноходяться. Це відноситься в першу чергу до наукових установ Москви і Ленінграду, що їх проголошено впершому числі. Проф. Яворський

заявляє, що для розвитку української науки ці установи мають історичне значіння, бо в майбутньому українські наукові установи матимуть змогу стати союзними та забезпечити собі потрібні кошти на наукові витрати.

Пленум української Головної ради, що відбувся по союзній сесії, займає конкретно перспективи української науки в межах постанов, прийнятих союзною сесією головонаук. Основне місце в тих перспективах займає Яворський питання сільсько-господарської наукової праці. Вирішено, що найближчих п'ять літ заложити підвалини для утворення сільсько-господарської академії, організувати в найближчому часі науково-дослідні інститути цукрово-буржогово промислу, ботаніки, агро-мехі, катедри біології сільсько-господарських рослин, прикладної ботаніки і накінче організувати союзну сільсько-господарську виставу в Києві до 10-тилітньої жовтневої революції. Крім цього рішено відкрити наукові дослідні інститути геології і педагогіки, утворити український національний музей, зорганувати охорону пам'яток культури й природи і впорядкувати достаточну бібліотеку та музейні справи на Україні. Попри те рішення пленум української Головної ради планує українізацію всіх науково-дослідної роботи науково-виробничої науки виданнями. В найближчому часі — сказав проф. Яворський — седабачено проголошення кількох науково-дослідних українських установ союзними. На черзі також питання про прогоснення Української Академії Наук, що і реорганізація добугає до кінця, установою союзного зв'язання.

Дня 7, лютого відбулася в Харкові нарада в справі організації Шевченківського інституту. В нараді взяли участь переважно ті вчені, що займаються шевченківством. На нараді прийнято план робіт інституту та його завдання як науково-дослідної установи.

Центральна комісія для справ українізації при Раді народних комісарів України посвятила окреме засідання українізації інших наукових установ на Україні. Комісія прийняла п'ятилітній річний план для українізації всіх вищих наукових закладів. Шкоди до українізації радзпарату, то комісія продовжила речення для закінчення курсів українізація по тих установах, де вони поставали за пізно. Далі до рудила комісія Народному комісаріату освіти і всеукраїнській раді професійних спілок розробити до спілки програму праці по українізацію, яку другу стацію українізації. Програма має бути розроблена так, щоби навчання українізація могла бути вести при допомозі культурної і клубної праці в установах. Обом цим установам доручила комісія обіркувати докладну форму організації лекцій з українізація для урядовців при поодиноких установах і підприємствах.

На початку сіння комісія прийняла постанову про умовне звільнення зі служби всіх урядовців, що не вивчили української мови до 1 січня з причини залежних від них а не від установи. На засіданні 4 лютого ж установою змінилася назва цього напрямку, що всі названі урядовці — останеуть у тому на службі. Виглядає це на гру в піжурки.

Для остаточного затвердження протоколів комісії для перевірення знання української мови в наркомках, центральних торговельних і господарських установах утворила центральна комісія для українізації окрему підкомісію під головуванням Приходька та у складі представників наркомів освіти і ВУРПС-ок.

В справі українських написів на виснажних рішдла комісія про

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕЛІСКА.

З впровадженням в життя нових родів обслуговування людей послідною конвенцією, заходять потреба відновити "Організацію Переліску" з огляду на причини конвенції подання загальних інформацій в тій справі, а також множих відповідей на численні запити з сего справою отлучених, інтересних не лиш для питаючих, але для всіх членів а передовсім відділових урядників У. Н. Союзу.

Відновлюючи туру рубіку в наших органах "Організація Переліску" а першу бажанно звернути увагу інтересованих не тільки на вагу і цінність рубрики, але передовсім хочемо повалити попереднє довір'є, яке на жалі існує та відсто користі, наносити шкоду. Многочисленні питання, що їм припадає відітати, признається до ідеалізації, а відділові повчання намагають за образю собою. Тимчасом розумні люди, нарочито дещо питаються, шобим таким робом викликали припадні відповіди на їх припадні запити.

Вони свідомі того, що такі відповіди припадають кождому другому і приносять користь організації. І таким людям відна не лиш год, але часу або вистидяться саме питання. Ніхто всього не знає: питається не є вистидом, а доказом, що питаючий бажав побільшити своє знання. Питання припадні, значить провокують припадні відповіди, які побільшують знання ширшого загалу в даних справах інтересованих. Питання і осягати відповіди дорогою органу значить причинитися до загальної організаціїного освідомлення членів. В організації, як наша, якої зносини з підвалними урядами і членами відбуваються се безпосередньо-лично, але через потів, переліску і органом, без того не обійтися і для того всього пересуду, уредження або недопіння отвертої переліску організації треба позбутися.

В тій рубриці "Організація Переліску" голова канцелярії буде містити все, що для ширшого загалу членів може бути інтересне або придатне, які різні інформації, поучення, відання і відповіди на теми організації. Для того "протиставити" членів з відділом і заінтересованим до неї відповідно. Та рубрика повинна бути всім членам інтересна, передовсім тим, що в ній будуть обговорювати по більшій часті найважливіші справи організації або до її повсім статусу, а також і справи нові, бо змінившись, вгаляє все, що причинитися може до піднесення загальної організаціїного освідомлення.

Пос. Вижиновський з "Визволення" звертає увагу на причини невади польських пам'яток за заграничною поштою. Коли до Нью Йорку приїхав посол Фінляндії, то Американці здивувалися, ствердивши, що представник європейської держави іхав Ш. Клячкова. На запити недискретних газетарів він відповів скромно: "Моя держава бача, а ми, її урядовці, помагаємо заощаджувати їй цілком можна". Це привело до розуму практичний і солідний Американці з Фінляндії дістала позичку.

Польські ж делегати здають лише хвяти та сальювання, а прихисани в місе першим ділом шкварять бенкет, на якому флюварять до шлунків тисячі доларів. Ефект такий, що кождий гість банкір ані зломаного сотника не позичить господарів, бо вважає його людиною 1) богатою і 2) розртатною.

Домове виштанцелє.

Посл. к. Качицький (Х.) стверджує, що в міністерстві закордонних справ по нинішній день сидять директори "департаментів", з домовим виштанцелєм.

Навісний виштанцелє: що воно може шкідити? Що має спільного директор "департаменту міністерства закордонних справ з закордонними справами, а з внутрішніми справами? Чи виштанцелєм? Чи оупняються бідиш директори, та й годі.

Незрозуміле.

Син до тата: Татку, що діється, як чоловік лисий читає таку книжку, що волеся на голову? Стає?

За УРЯД У. Н. Д. КЛЮБОВ: Михайло Удочин, предс. Укр. Крайового сепар.

ПОІР ДЖЕРМІ СМІТ, Н. Д. Ж. І
"Свобода" добуває до відомості, що МІТІНГ "департаменту міністерства закордонних справ" відбувся в Нью-Йорку в суботу, 19-го лютого, о год. 7.30, де 27-го лютого 1926 р. в Нью-Йорку, в Республіці, 288 Pine St., cor. Maple St., Jersey City, N. J. на сій мітингу обговорили всі питання наших індустріальних колекцій, а також і питання організації, щоби повністю переорганізувати нашу організацію. Переорганізація повинна бути проведена в найближчий час. Учасники мітингу були: директор "департаменту міністерства закордонних справ" закордонних справ, а з внутрішніми справами? Чи виштанцелєм? Чи оупняються бідиш директори, та й годі.

